

VOLKSBELANG

Jaargang 130 - nummer 4 - april 2009 - maandblad

Geen Vlaanderen zonder liberalen

Gewezen minister-president van Vlaanderen en huidig Kamervoorzitter Patrick Dewael zegt in een bijdrage voor Volksbelang onomwonden dat de Vlaamse liberalen absoluut opnieuw moeten deeluit maken van een volgende Vlaamse regering. Een plaats voor de liberalen in de nieuwe Vlaamse regering na de verkiezingen van zondag 7 juni is voor Dewael onontbeerlijk voor de toekomst van Vlaanderen. "Iedereen kent wel iemand die de afgelopen maanden zijn job is kwijtgeraakt of een bedrijf dat zijn rekeningen niet meer kon betalen of failliet is gegaan. De economische crisis woedt heviger dan ooit, en we moeten ons volgens analisten nog aan het ergste verwachten. Hoe kan Vlaanderen deze problemen aanpakken? Een uitzonderlijke moeilijke vraag als je weet dat we leven in een geglobaliseerde wereld met een economie die op de export gericht is. De aanpak van de economische crisis is zonder meer de grootste uitdaging waar we de komende jaren voor staan", aldus Dewael.

De Kamervoorzitter verwacht de komende verkiezingen heel veel van Guy Verhofstadt die de Europese lijst trekt: "Uiteraard moet Vlaanderen bij zijn streven naar een betere maatschappij voluit

Patrick Dewael

de Europese kaart trekken. Tachtig procent van onze wetgeving wordt vandaag bepaald door Europa. De crisis toont echter aan dat we een echt verenigd en daadkrachtig Europa nodig hebben. Guy Verhofstadt, lijsttrekker voor de Europese verkiezingen, is de beste kandidaat die de mensen daarvan kan overtuigen. Met hem kunnen we zeker onze stempel drukken op het Europese beleid."

B.C.

Lees pagina 8

BOEKEN

Ingrid Vander Veken schrijft het dagboek van een zestiger /10

BUITENLAND

Hoe erg is de verwarring in Turkije? /11

OPINIE

Waarom de weg van de schone auto versperren? /12

Mijn job en mijn centen

De verkiezingskoorts begint stilaan toe te nemen. Toch in de partijen, want op straat ligt niemand wakker van zondag 7 juni, laat staan dat men al weet dat er verkiezingen zijn. Wie al wel van verkiezingen heeft gehoord, twijfelt er dan weer aan of het nu nationale, Vlaamse of Europese verkiezingen zijn.

Ook de regeringen zijn aangestoken door de kieskoorts. In de federale regering wordt openlijk toegegeven dat er voor 7 juni geen deftig bestuur meer mogelijk is. Dus houden we er voorlopig maar mee op. En de Vlaamse regering is ook al in campagne. Kris Peeters publiceert het ene na het andere boek. De Open Vld-ministers zijn de kapstokken in een campagne van de Vlaamse liberalen rond 'tien jaar goed bestuur'.

De campagneleiders gaan ervan uit dat de verkiezingen dit keer volledig in het teken zullen staan van de economische crisis. Daar heb je niet veel campagnewijsheid voor nodig. "Het

hervorming die als een schaduw over het goede bestuur van België hangt. Het wordt uitkijken naar de houding van de CD&V die twee jaar lang het eigen slachtoffer is geworden van haar nefaste beloftecultuur. Kiezers die in 2007 hun stem aan Leterme gaven, zullen dit keer tweemaal nadenken. Voor wie zij dan wel zullen kiezen, is maar de vraag. Er is hard geroepen dat er een staatshervorming moest komen, maar op dit ogenblik staan we nergens. Overigens heeft hard roepen hier helemaal geen zin. De Vlamingen hebben de Franstaligen sowieso nodig om in de hervorming van de staat vooruit te komen.

Verwacht wordt dat CD&V, maar ook Open Vld en SP.a zich op het vlak van de staatshervorming in de campagne rustig zullen houden. Het verweer zal dan moeten komen van N-VA, Vlaams Belang en LDD, oppositiepartijen die de handen vrij hebben en het opbod niet zullen schuwen. N-VA

Bij CD&V is er sinds 2007 veel veranderd. Aan de top verschoof de macht van de voortvarende Yves Leterme naar de behoudsgezinde Herman Van Rompuy. Op federaal vlak heeft CD&V het adagium van 'goed bestuur' moeten lossen en de partij zet nu alle hoop op minister-president Kris Peeters. Hij kan met zijn ploeg wel een eerbaar palmares voorleggen. Intussen woedt er aan de andere kant van de taalgrens een verbeten oorlog tussen de MR en de PS. Indien Didier Reynders die Waals minister-president wil worden, op 7 juni Elio Di Rupo niet achter zich kan laten, dan zal de eerste federale ministerraad in de Wetstraat 16 geen gezellige familiebijeenkomst worden.

En dan is er nog die splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Ook die carroussel zal na 7 juni opnieuw op gang komen en voor maandenlange discussies zorgen. En wat met het Brussels Gewest dat nu ook zijn eigen staatshervorming opeist? De federale ministers Milquet en Vanackere zeggen nu dat na de verkiezingen dit alles op een week kan geregeld worden. Maar kunnen we hen nog wel geloven nadat er twee jaar niets is bereikt?

"Er is hard geroepen dat er een staatshervorming moest komen, maar op dit ogenblik staan we nergens."

gaat om mijn centen en om mijn job", zal zowat een veelgehoorde reactie zijn van de kiezer op de aanwezigheid van de politici op markten en festiviteiten.

Natuurlijk gaat het daar over. Maar wie even achter het gordijn kijkt, zal merken dat er nog een berg andere problemen wachten op een oplossing. Het begrotingstekort van de federale regering bijvoorbeeld. Of de staats-

gaat zonder kartelpartner CD&V naar de kiesslag en zal wellicht een hoop misnoegde en bedrogen kiezers aantrekken. CD&V zal deze kiezers op 7 juni verliezen. Voor Open Vld speelt het thema van de staatshervorming minder. In 2007 profileerde die partij zich niet echt op de staatshervorming, trok daar dan ook geen kiezers mee aan, en zal ze dus nu ook niet kunnen verliezen.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven

Hoofdredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflex.be

Vormgeving:

Liesbeth Meurs
liesbeth.meurs@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:

09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

HRJ: geen uitspraken over Fortis voor verkiezingen

Het is weinig waarschijnlijk dat de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) vòòr de regionale en Europese verkiezingen van zondag, 7 juni een uitspraak zal doen in de Fortiszaak. Dat zei de voorzitter van de HRJ Jean-Luc Cottyn tijdens zijn uiteenzetting voor het Liberaal Vlaams Verbond.

Hoewel Cottyn voor het LVV een uiteenzetting gaf over het al dan niet behouden van de volksjury bij assisenzaken, kreeg hij ook vragen over de rol van de HRJ in de Fortiszaak.

De Hoge Raad voor de Justitie werd opgericht naar aanleiding van de beroering die de zaak-Dutroux bij de bevolking teweegbracht, vanuit de politieke wil om ons gerechtelijk apparaat te moderniseren. Hij is evenredig samengesteld uit magistraten en niet-magistraten, en neemt in het Belgische institutionele landschap een belangrijke plaats in: hij organiseert de selectie van de magistraten, houdt extern toezicht op de werking van het gerecht, formuleert aanbevelingen en verleent adviezen.

De HRJ voert een eigen onderzoek naar de Fortiszaak, maar dat zal vermoedelijk alleen tot aanbevelingen voor het gerecht

Voorzitter Jean-Luc Cottyn bij het LVV.

en het beleid leiden. De HRJ zal zich niet uitspreken over politieke beïnvloeding van het gerecht in deze zaak. Dat zei Jean-Luc Cottyn, voorzitter van de Verenigde Advies- en Onderzoekscommissie van de HRJ, in de parlementaire onderzoekscommissie waar hij kwam getuigen. Cottyn zag geen probleem in het feit dat de onderzoekscommissie

parallel loopt met de straf- en tuchtrechtelijke procedures wat in de commissie tot heelwat commotie leidde. Cottyn acht het weinig waarschijnlijk dat de raad haar aanbevelingen zal doen voor de verkiezingen van 7 juni zo liet hij tijdens zijn voordracht voor het LVV verstaan. Het overgrote deel van de uiteenzetting van Cottyn ging over het al dan niet afschaffen van de volksjury bij Assisenprocessen. Cottyn is een fel voorstander van de afschaffing van de volksjury en wel om drie redenen.

Jean-Luc Cottyn: "We zullen er nooit in slagen om een volksjury samen te stellen die representatief is voor de samenleving. De meeste jury's zijn geen weerspiegeling van de maatschappij. Onze wet zegt nu dat de gezworenen "in gemoede overtuigd" moeten zijn. Dat staat haaks op de Europese regels die zeggen dat elke rechterlijke uitspraak gemotiveerd moet worden. Onze rechtspraak is te technisch geworden om ze aan gewone mensen over te laten. Schaf de jury af en vervang hem door een beroepsrechtbank. Dat is de enige oplossing."

Cottyn is er vast van overtuigd dat dergelijk voorstel het vertrouwen in het gerecht zal herstellen. Hoewel ruim 68% vindt dat de jury moet blijven bestaan, is hij er overtuigd van dat hij op termijn gelijk zal krijgen. Nu krijgt men vrijspraken die geen vrijspraken zijn. Processen worden emotioneel gevoerd. Advocaten proberen de volksjury's naar hun hand te zetten. Er wordt met de natte vinger gewerkt. Allemaal bijzonder bangelijk. Bovendien zal de afschaffing van de jury tot het inhalen van de gerechtelijke achterstand leiden, weet Cottyn. Er worden jaarlijks zo'n honderd assisenprocessen gevoerd in ons land. Daarvoor is een

"De meeste volksjury's zijn geen weerspiegeling van de maatschappij."

pak personeel nodig, veel tijd, veel geld en het andere juridische werk blijft liggen. "De tijd zal mij gelijk geven", weet Cottyn. "De jury zal worden afgeschaft." Van politieke kant is men alvast niet gehaast. Minister van Justitie Stefaan De Clerck reageerde nogal kordaat op het advies dat de HRJ hem overhandigde: 'Geen sprake van,' zei hij. Hij vindt dat de politiek de keuze moet maken. Cottyn van zijn kant beklemtoont dan weer dat de adviezen van de HRJ geen 'prêt-à-porter' zijn maar echte 'haute couture'. Het zit hem in de kwaliteit van de adviezen. Cottyn is er verder vast van overtuigd dat ook de politieke benoemingen in de magistratuur ooit tot het verleden zullen behoren. "Met de hand op het hart kan ik u zeggen dat er bij de HRJ geen politieke benoemingen gebeuren. We zullen nog een generatie moeten wachten tot de "oude garde", de "Laatste der Mohikanen" zullen uitgestorven zijn. In 2016 gaat zowat de helft van de magistratuur op rust en dan stelt zich het grote probleem van de opvulling.

B.C.

In het kruitvat van de Balkan Dries Holvoet en Jasper Pillen vanuit Kosovo

Rond half februari stond de eerste verjaardag van de Kosovaarse onafhankelijkheid in de schijnwerpers. Over Kosovo is veel gezegd en geschreven. Dries Holvoet en Jasper Pillen gingen voor ons ter plaatse polshoogte nemen.

De busreis vanuit Belgrado duurde uren en verliep vanaf de Servische stad Krusevac op hobbelige, ruwe wegen doorheen bergachtig gebied. Zwaar vrachtvervoer vertraagde de trip regelmatig. Van een snelweg naar Kosovo is geen sprake, wat van Kosovo een goed weggestopt land maakt. De nerveuze grensposten achterlatend, sneden we op nog slechtere wegen door het dorre landschap heen.

over Kosovo tot zelfs in Sarajevo toe. Dit is nochtans een regio waar de islam nooit militant was. Het is duidelijk dat dit gegeven, in combinatie met schrijnende armoede en uitspattende werkloosheidscijfers gevaarlijk kan zijn. In 2004 was Kosovo nog getuige van een massale aanval op het cultureel erfgoed van de Servische minderheid. Een minderheid die trouwens steeds kleiner wordt. Eenmaal aangekomen in Pristina vallen

Dries Holvoet en Jasper Pillen in Kosovo.

Nieuwe missionarissen

Verschillende bronnen bevestigen wat we al dachten over deze religieuze nieuwbouw: vanuit het Midden-Oosten vliegen de nieuwe missionarissen samen met de oliedollars binnen. Islamisten uit het Midden-Oosten financieren complexen waar een militante vorm van de islam gepredikt wordt. Een toenemende islamisering in de regio is een fenomeen waar rekening mee zal moeten gehouden worden, gaande van Macedonië,

twee zaken onmiddellijk op: troosteloosheid en de enorme aanwezigheid van de internationale gemeenschap. Een aanblik op het verkeer leert veel. Naast de vele schammele en toeterende auto's zie je een veelheid aan moderne jeeps met logo's van EULEX, KFOR en OSCE. Verschillende gebouwen dragen het logo van de internationale gemeenschap en op een terrasje ben je niet verbaasd als je met Duits, Nederlands of Engels geconfronteerd wordt.

Graffiti

De gevoelens ten aanzien van die internationale gemeenschap zijn zeer gemengd. Het logo van UNMIK wordt in verschillende variaties besmeurd op de grauwe muren van de appartementen. Resolutie 1244 is duidelijk nog niet verteerd voor de Kosovaren. De term 'kolonisatie' komt in de veelkleurige graffiti steeds terug. EULEX wordt nog vijandiger onthaald. EULEX was tot stand gekomen na overleg met Belgrado en mist daarom elke legitimiteit binnen Kosovo. Enkel KFOR, de NAVO troepenmacht, kan op sympathie rekenen. Ons contact bij een Kosovaarse NGO stelt onomwonden dat hun aanwezigheid bloedvergieten vermijdt. De dreigende houding van de Zweedse KFOR soldaten in de Servische enclave Gracanica sprak boekdelen. Tot overmaat van ramp is de samenwerking tussen de verschillende organisaties in Kosovo verre van optimaal te noemen. Onze contactpersoon bij de OVSE getuigt over de botsende personaliteiten van de verschillende leidende personen bij de internationale organisaties die een goede samenwerking in de weg staan.

Veel problemen

Met meer vragen dan voorheen stappen we op de minibus naar Belgrado. De Kosovaarse en de nog prominenter aanwezige Albanese vlaggen zwaaien ons uit. De internationale gemeenschap realiseert zich niet wat het heeft geschapen in het kruitvat wat de Balkan altijd al geweest is: een semi-onafhankelijke en financieel afhankelijke staat, verscheurd door etnische en religieuze twisten. De NAVO en de OVSE zijn zeker nog jaren op het terrein noodzakelijk om de gewapende vrede te bewaren. De wijdverspreide criminaliteit en de torenhoge werkloosheid zullen zij alvast niet kunnen oplossen.

Studie over de vrijmetselarij In vrijheid verbonden

Jeffrey Tyssens (VUB) legt zich al jaren toe op de geschiedenis van de vrijmetselarij in ons land. Nu publiceert het Liberaal Archief een bundel met zes artikels van zijn hand over uiteenlopende aspecten van deze beweging in de 19de eeuw.

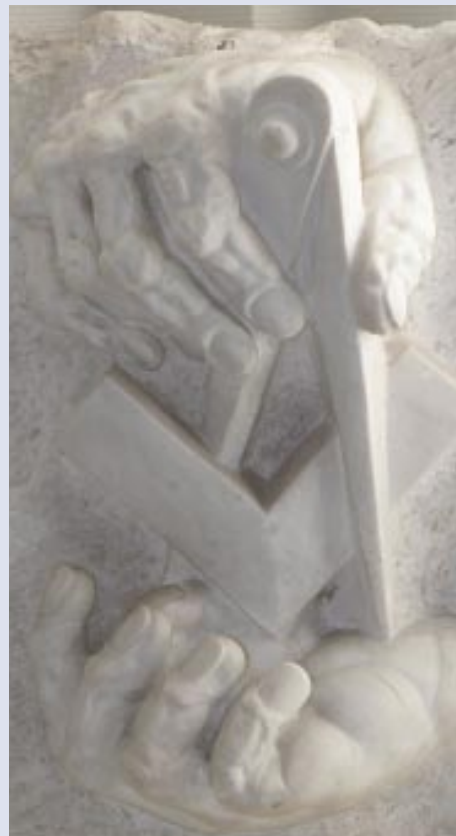
De eerste bijdrage speelt zich nog af in de Hollandse tijd en beschrijft de liberale inbreng van Franse ballingen in de Belgische loges. Twee bijdragen willen aantonen dat de Belgische werkplaatsen al vrij vroeg geprobeerd hebben de klassieke liefdadigheid te overstijgen en initiatieven ontwikkelden om de zelforganisatie en zelfredzaamheid van de lagere sociale klassen te stimuleren. Zo werkte men in Verviers een maçonnieke blauwdruk uit voor een inwijdingsgenootschap voor arbeiders. Elders toonden de loges in de jaren 1860-1870 veel belangstelling voor de coöperatieve beweging. Een vierde studie onderzoekt het aandeel van het platteland in de Oost-Vlaamse loges. Een andere bijdrage beschrijft de verschuivingen in het maçonnieke wereldbeeld aan de hand van hun doodsideologie. De laatste bijdrage biedt een analytisch kader voor maçonnieke grafmonumenten.

Oppositiestroming

Jeffrey Tyssens: "Wat uit dit alles keer op keer mag blijken, is dat minstens doorheen de eerste helft van de 19de eeuw het liberalisme in het algemeen en de vrijmetselarij in het bijzonder veel langer en nadrukkelijker oppositionele stromingen belichaamden dan de klassieke verhalen omtrent de 'bourgeoisie conquérante' lange tijd hebben laten verstaan. De 'eeuw van de burgerij' begint eigenlijk pas goed aan het einde van de 19de eeuw. Dat is precies het tijdperk waarin de paradoxale wisselwerking tussen klerikaal beleid en druk van de steeds massaler opkomende socialistische arbeidersbeweging een geheel andere politieke ordening begon

te genereren. Daarbij dreef men weg van een individualistisch model met een 'vrij-associatief' organisatieconcept voor het 'middenveld' ten voordele van verzuiling. Men kan niet genoeg benadrukken hoezeer de liberalen moeite hebben gehad om in dat nieuwe sjabloon hun draai te vinden".

Jeffrey Tyssens, *In vrijheid verbonden. Studies over Belgische vrijmetselaars en hun maatschappijproject in de 19de eeuw*. Uitg. Liberaal Archief, Gent, 2009, 150 blz. 17,50 euro. Het boek kan besteld worden bij het Liberaal Archief.

Liberales Jaarboek 2008

Liberales presenteert met trots haar eerste Jaarboek, waarin zij een selectie gemaakt heeft uit de meer dan dertig nieuwsbrieven die Liberales jaarlijks verstuurt. In dit jaarboek vindt u de beste columns, essays, interviews en boekbesprekingen uit 2008. Tevens zijn er een aantal verslagen opgenomen van de activiteiten die Liberales georganiseerd heeft.

Kortom, met dit 175 pagina-tellend jaarboek heeft u een samenvattend overzicht van de overvloed aan teksten die Liberales publiceert. Tevens steunt u met de aanschaf van dit boek de werking van Liberales.

Het jaarboek is te bestellen via info@liberales.be. Kostprijs is 12 euro + 2 euro verzendkosten. Vermeld uw adres in de e-mail.

Rekeningnummer van Liberales:

Voor België: 979-6145707-83, op naam van Liberales, Kramersplein 23, Gent.
Voor Nederland: IBAN: BE14 9796 1457 0783 en BIC: ARSP BE 22

Lessen uit de financiële crisis (2)

Tijd om te bezinnen en te besluiten

De recente financiële crisis, die zich vrij snel in een algemene economische crisis omzette, is zonder weerga. In een vorig deel deden we vier vaststellingen waaruit bleek dat als we kijken naar de snelheid waarmee deze crisis is opengebarsten en de omvang ervan er niet veel precedentes te vinden zijn. Naast het zoeken naar (snelle) remedies om de gevolgen van de crisis zoveel als mogelijk beperkt te houden, is het toch ook van belang lessen te trekken, zodat in de toekomst een dergelijk drama zich niet meer kan voordoen. We bekijken dit in het volgende en laatste deel.

De recente financiële en economische crisis heeft, in echte tsunami-stijl, een ware ravage aangericht. Alleen al voor België schat de Nationale Bank dat zo'n 150 miljard euro (dit is nog steeds zo'n 6.000 miljard van onze oude Belgische frank) in rook zijn opgegaan. Dit vraagt enige bezinning:

Bezinning op het niveau van ieder van ons (als consument/spaarder/belegger).

Mirakels bestaan niet. Grote opbrengsten impliceren steeds grote risico's. Als men dan toch risico's wil nemen, doe dan aan risicospreiding. De economie groeit nooit rechtlijnig: er

zijn al altijd afwisselend periodes van hoog- en laagconjunctuur geweest. Hou daar rekening mee in de keuze van je beleggingsproducten en (alweer) de spreiding over sectoren en termijnen. Beleg alleen in producten die je ook zelf voor 100% begrijpt (weet dat 'mooi-praters' nooit uw belang voor ogen hebben, maar eerst en vooral hun eigen belang).

Bezinning op niveau van de financiële instellingen.

Vooral in de financiële sector is een (blijvende) klantenrelatie gebaseerd op vertrouwen. Neem dus geen kort termijn acties (met snel gewin) die deze lange termijn relatie op de helling kunnen zetten. Een ontevreden (en dus verloren) klant komt nooit meer terug.

Het is (commercieel) veel goedkoper een bestaande klant te behouden dan een nieuwe klant te winnen. Besteedt dus meer werk aan het uitbouwen van een loyale klantenbasis dan aan het snel groeien via 'spektakel'-producten. In de plaats van steeds 'groter' te willen worden, probeer eerst en vooral 'beter' te worden (teveel banken zijn in hun drang naar groei 'vergeten' te zorgen voor een degelijke back-office en een onafhankelijke risico analyse).

Bezinning op niveau van de toezichthouder en wetgever.

Het is niet voldoende allerlei regels en wetten uit te vaardigen. Er moet vooral werk worden gemaakt van een reël toezicht op het correct toepassen van de reglementering. Controle is meer dan alleen maar het verzamelen van allerlei rapporten. Deze informatie moet kritisch, onafhankelijk en grondig worden geanalyseerd en bij tekenen van discrepanties, moet direct en kordaat worden opgetreden. Zachte heelmeeesters maken stinkende wonden.

Misschien moet men terug overwegen het concept van de 'universele bank' open te breken en zoals tot het begin van de jaren tachtig het geval was, de banken vragen zichzelf terug duidelijk te positioneren en te profileren.

Als (lokale) spaarbank, als retailbank, als corporate bank (hetzij louter KMO of ook voor grote, multinationale ondernemingen), merchant and investment bank, of toch behoud van de universele bank. Maar voor spaarders en beleggers zou het dan duidelijk(-er) zijn met welk soort van instelling, en dus met welk soort risico, hij te maken heeft.

"Zachte heelmeeesters maken stinkende wonden."

Mark BIENSTMAN
(gewezen bankier)

Uitgesproken gesprekken

Interviews zijn volgens mij één van de boeiendste vormen van journalistiek. Maar het is ook één van de moeilijkste vormen. Het stellen van de juiste vragen, het scheppen van de meest perfecte sfeer voor je gast. Weinig Vlaamse journalisten is het gegeven. Wie het alleszins wel kan, is gewezen Groen- (Agalev-) boegbeeld Jos Geysels. Samen met de gewaardeerde Knackredactrice Ann Peuteman interviewde Geysels voor het weekblad Knack zes mensen die het afgelopen decennium de politieke wereld hebben beïnvloed. Alle interviews die in Knack verschenen, zijn nu gebundeld in een lezenswaardig boek.

Jean-Luc Dehaene, Luc Van den Bossche, Thomas Leysen, Annemie Neyts, Marc Justaert, Norbert De Batselier en Guy Verhofstadt figureren in 'Uitgesproken. Zeven gesprekken over politiek en engagement', uitgegeven bij Roularta Books. Nadat de Vlaamse Groenen het bij de parlementsverkiezingen in 2003 zwaar kregen te verduren, stapte Jos Geysels op als voorzitter van Agalev. Hij bewandelde sindsdien andere wegen, maar bleef nooit ver weg van de politiek. Sinds de zomer van 2004 staat hij langs de zijlijn. Hij werkte als speciaal ambassadeur voor Institution Building, in opdracht van minister Karel De Gucht. Geysels schrijft tevens geregeld opinie-artikels en voor Knack ging hij voor de gelegenheid eens aan de zijde van de journalist zitten.

De interviews werden afgenomen in de laatste maanden van de paarse coalitie. Samen met journaliste Ann Peuteman zocht Geysels zes mensen op die de politieke wereld en de samenleving het voorbije decennium hadden beïnvloed. Meer dan een jaar later voegden zij aan die zes ontmoetingen nog iemand toe die het boek een belangrijke meerwaarde heeft gegeven: Guy Verhofstadt. En dit interview is dan ook de 'eye-opener' geworden van het boek. De gesprekspartners zijn allen mensen die Geysels tijdens zijn actieve politieke carrière zeer nauw heeft gekend. En uit de interviews blijkt dat het weerzien vaak heel gemoedelijk was, de discussies wel al eens oplaaiden, maar aan het einde de tête-à-tête vrolijk eindigde. Boeiend is zeker dat de vragensteller

van dienst dit keer een gewezen politicus is, een medereiziger, een tegenstander of een medestander zoals Rik Van Cauwelaert het in zijn voorwoord op het boek formuleert.

Een interview dat zeker blijft hangen, is dat met Jean-Luc Dehaene. Toen het in Knack verscheen, zorgde het zowel binnen als buiten de christendemocratische familie voor heelwat stampij. Want Dehaene had onomwonden verklaard dat als hij nog opnieuw moest beginnen, hij misschien wel zou aansluiten bij een socialistische partij.

Geysels wou het boek absoluut afsluiten met een interview met Guy Verhofstadt, de man die het paarse project volgens Geysels als geen ander verpersoonlijkte. Begin september 2008 verscheen Verhofstadt goedgeluimd op de afspraak met Geysels en Peuteman. Geysels trof een man die door de jaren heen toch fel was veranderd en zelfs zijn openlijke bewondering uitsprak voor Jean-Luc Dehaene, jarenlang zijn politieke opponent. Het gesprek met Verhofstadt vond plaats in restaurant Vini Divini in Elsene, een piepklein maar gerenommeerd Italiaans restaurant waar Verhofstadt kind aan huis blijkt te zijn. Aan een te krappe tafel en een goed glas wijn en een heerlijke pasta blikken Geysels en Verhofstadt terug op de fascinerende jaren van de paars-groene regering. Verhofstadt zegt verder onomwonden dat het paars-groene verhaal eindigde na de escapades van Isabelle Durant (Ecolo) met de nachtvluchten. Geysels geeft toe dat hij aan de rel niet veel heeft kunnen verhelpen en Verhofstadt de zaak wel moest naar zich toetrekken. Ten slotte, wie het boek leest, mag niet naast de mooie foto's kijken van Patrick De Spiegelaere en Dimitri Van Zeebroeck.

B.C.

Jos Geysels & Ann Peuteman,
Uitgesproken. Zeven gesprekken over politiek en engagement. Uitg. Roularta Books, 2008; 127 blz.; 21,90 euro.

1999: gesprekken over de vorming van de paars-groene regering met Guy Verhofstadt, Jos Geysels en Mieke Vogels.

Patrick Dewael: Open Vld moet in de Vlaamse regering blijven.

“We doen het voor onze kinderen”

Iedereen kent wel iemand die de afgelopen maanden zijn job is kwijtgeraakt of een bedrijf dat zijn rekeningen niet meer kon betalen of failliet is gegaan. De economische crisis woedt heviger dan ooit, en we moeten ons volgens analisten nog aan het ergste verwachten. Hoe kan Vlaanderen deze problemen aanpakken? Een uitzonderlijke moeilijke vraag als je weet dat we leven in een geglobaliseerde wereld met een economie die op de export gericht is. De aanpak van de economische crisis is zonder meer de grootste uitdaging waar we komende jaren voor staan. En daarom is de Open Vld in de volgende Vlaamse regering absoluut noodzakelijk.

Het klopt niet, wat sommigen beweren, dat een kleine regio zoals Vlaanderen niets aan de crisis kan doen. Als gewezen Minister-President besef ik juist heel goed hoe en op welke manier de Vlaamse regering kan handelen om de nefaste gevolgen van de crisis op te vangen en, wat even belangrijk is, onze regio voor te bereiden op de heropleving van de economie. In de voorbije twee legislaturen hebben de Open Vld-ministers in de Vlaamse regering bijzonder veel goede maatregelen genomen. Bart Somers heeft daarom meer dan gelijk om op de website www.10jaargoedbestuurd.be de verdiensten van onze liberale ministers in de verf te zetten.

Waarom was en is Open Vld broodnodig in de Vlaamse regering? Het wordt duidelijk met de wijze waarop een aantal dossiers zijn aangepakt. Hoewel onze tegenstanders vaak anders beweren, kennen wij de overheid een vitale economische- en sociale rol toe. De overheid moet er bijvoorbeeld voor

zorgen dat er jobs gecreëerd worden. Haar taak is om mensen alle steun te geven (o.a. door hen kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden) zodat ze werk kunnen zoeken en zichzelf kunnen helpen. Of zoals voormalig Amerikaans president Bill Clinton zei: “giving people a hand up, not a hand out.” Onze ministers hebben de afgelopen tien jaar dan ook hard gewerkt om zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen. Daarbovenop moeten mensen die werken daarvoor ook beloond worden. Ik moet u niet vertellen dat dankzij de Open Vld ministers alle werkende Vlamingen in februari een jobkorting kregen van 250 of 300 euro netto per persoon, dat is 500 tot 600 euro voor een gezin.

Lastenverlaging

Om de concurrentiepositie van onze bedrijven tegenover het buitenland te vrijwaren kan de overheid helpen door lasten te verlagen. Vlaanderen voerde in de voorbije tien jaar onder impuls van Dirk Van Mechelen een lastenverlaging door van 300 miljoen euro. Dat is

onmiddellijke zuurstof voor de economie. Op zijn aangeven werd ook het gewestelijke aandeel van de onroerende voorheffing volledig afgeschaft. De onroerende voorheffing op machines en uitrusting verdwijnt op termijn helemaal. En dit jaar nog geven de afschaffing van de provinciale taks en het uitstel van betaling van de gemeentelijke opcentiemen een onmiddellijk stimulerend effect op de investeringen.

Groene economie

Om onze economie te versterken én de klimaatwijziging aan te pakken trok Pa-

tricia Ceysens resoluut de kaart van een groene economie. Ze investeerde 100 miljoen euro in pilootprojecten voor hernieuwbare energie en legde hiermee de basis om tegen 2020 naar schatting 46.000 nieuwe groene jobs te creëren. Ze verhoogde ook de ecologiepremie tot 120 miljoen euro. Goed voor de bouw van zonnepanelen voor een oppervlakte van 339 voetbalvelden en de financiering van 759 projecten die een elektriciteitsverbruik vertegenwoordigen gelijk aan dat van 66.500 gezinnen.

Goed wonen

Dertigduizend Vlaamse gezinnen krijgen een isolatiepremie om hun woning te verbeteren. Marino Keulen lanceerde ook een isolatiepremie voor daken die kan oplopen tot 1000 euro. Zo kan een gezin tot 30% op zijn energiefactuur besparen. Daarbovenop werd een hele reeks van subsidies en premies op punt gezet die u onder meer moeten aanzetten om uw oude stookketel te vervangen door een condensatieketel, om hoogrendementsbeglazing te plaatsen of om een zonneboiler te kopen.

De overheid moet er tevens voor zorgen dat mensen zich goed voelen in de samenleving door in huisvesting te voorzien en door steden aantrekkelijker te maken. Het woonbeleid van Marino

Keulen werpt vruchten af. Terwijl meer dan 10 jaar geleden 2 op 3 Vlamingen een huis bezaten, is dat vandaag bijna 4 op 5. Als minister van inburgering voerde Marino Keulen de afgelopen jaren een efficiënt inburgeringsbeleid. Elk jaar volgen 15.000 nieuwkomers een inburgeringstraject. Ze maken er kennis met onze taal, onze gewoonten, met hun rechten en plichten. Een echt inburgeringsbeleid en een leefbare stad moet een streefdoel blijven, zodat iedereen zich echt thuis kan voelen in Vlaanderen.

Ondanks al deze extra-uitgaven waarvan hierboven sprake is, de Vlaamse schuldenberg, die 6,6 miljard euro bedroeg, onder impuls van de Open Vld volledig weggewerkt en betalen de Vlamingen 8,7 miljard euro minder belastingen. Daardoor krijgt Vlaanderen ook in de toekomst meer ruimte om beleid te voeren.

Uiteraard moet Vlaanderen bij zijn streven naar een betere maatschappij voluit de Europese kaart trekken. Tachtig procent van onze wetgeving wordt vandaag bepaald door Europa. De crisis toont echter aan dat we een echt verenigd en daadkrachtig Europa nodig hebben. Guy Verhofstadt, lijsttrekker voor de Europese verkiezingen, is de

beste kandidaat die de mensen daarvan kan overtuigen. Met hem kunnen we zeker onze stempel drukken op het Europese beleid.

In mijn functie van Kamervoorzitter is het mijn taak om mee de voorwaarden te scheppen voor een vlekkeloze werking van ons democratisch bestel. In tijden van crisis moet het parlement van volksvertegenwoordigers kort op de bal kunnen spelen en de minister onmiddellijk ter verantwoording kunnen roepen. Ik ben daarom van plan de werking van de Kamer op deze noodzaak beter in te stellen. Bovendien werk ik volop aan een Commissie voor de Toekomst. In Finland bestaat een dergelijke commissie al en beraadt het parlement zich over thema's op langere termijn. Ik ben er van overtuigd dat het de absolute taak is van parlementsleden om mee te denken aan een beleid op lange termijn en de regering advies te geven daaromtrent, en indien nodig op het matje te roepen. Alleen zo kunnen we onze welvaart behouden en onze kinderen over enkele jaren recht in de ogen kijken.

Patrick DEWAELE
Voorzitter van de
Kamer van Volksvertegenwoordigers
en gewezen Minister-President van
Vlaanderen

Dagboek van een zestiger

Na een reeks verhalenbundels, theater, kinderboeken en drie romans vond Ingrid Vander Veken haar zestigste verjaardag geëigend om er het dagboek met als titel 'Zestig' over te schrijven. 'Mijn rimpelboek' noemt zij het spottend met haar relevante knipoog. "Aantekeningen over vergrijzen in deze hoogdagen van een jongerencultuur" staat ergens. In dit dagboek, begonnen in oktober 2007, en zonder hiaten eindigend op 15 oktober 2008, kijkt zij verder dan een vrouw van zestig met de klassieke huis-, tuin- en keukenmateries.

Dagboeken zijn de meest rechtstreekse vorm van autobiografische aantekeningen. En die leefomgeving van Vander Veken is veelomvattend: zij wordt als vice-voorzitter van PEN Vlaanderen en verantwoordelijk voor de Schrijversflat in Antwerpen geconfronteerd met de vreemdste literaire vogels die er komen logeren, zij doceert nog aan de Artesis Hogeschool in Antwerpen, blijft actief als interviewster en journaliste en vond binnen de tijdslimiet van dit dagboek nog de tijd om op reis te gaan naar Bali (de indrukken zijn gelukkig niet die van een toeristisch verslag), naar Belgrado, naar de Berry en op het einde naar Egypte.

Toen wij destijds op school de opdracht kregen gedurende één week een dagboek bij te houden bleek al spoedig dat twee soorten dagboeken de kop opstaken: met geheime notities helemaal ongeschikt voor de buitenwereld en de wat opschepperige om indruk te maken

bij de leraar.

Bij een getalenteerde schrijfster als Vander Veken zou het resultaat een relatief autonoom geschreven tekst kunnen zijn, geconcipieerd met het oog op een latere publicatie – en vaak ook zo gestileerd. Bij Vander Veken komt dat slechts sporadisch aan bod: wanneer zij het heeft over haar voorbereiding met het oog op een geplande roman waarin Bali een rol speelt.

De gewezen journaliste van De Nieuwe Gazet die voor de kunst- en cultuurpagina's honderden (...) manifestaties bijwoonde en becommentarieerde, is haar roots trouw gebleven en citeert melancholisch haar gewezen hoofdredacteur Frans Strieleman: "Comment is free, but facts are sacred" (naar C.P. Scott). Als er dan toch een rode draad moet gezocht worden in haar dagboek, dan zijn het haar leesgewoonten, haar bezoeken aan wat zij haar 'klein buitenland' noemt, een bekend Antwerps

stadspark waar zij bewonderend de evolutie der seizoenen volgt, de opmars van de jongeren, haar favoriete muziek en bezoeken aan de opera (in het gezelschap van haar soulbrother David Davidse).

Verder lijkt een en ander een horribilisaar met drie van haar goede vrienden die sterven: Hugo Claus, Bert André en Eleonore, de vrouw van Jef Geeraerts. De dagboekpagina's die zij wijdt aan haar moeder en haar levensgezel zijn innig, frêle, lieflijk tot schelms. Heel wat vrienden passeren de revue: van Jan Fabre via Jelle van Riet, Liva Willems tot Bob Mendes ("met zijn geboren charmeursglimlach"). Het is evident dat zij vaak en lang blijft stilstaan bij het fenomeen 'zestig worden', oud(er) worden, misschien wel wat te vaak en te lang voor de niet-zestigjarige lezer maar de wijsheden die zij en passant ventileert mogen er zijn: "Je geeft pas echt toe aan je leeftijd als je afstand doet van je oprechte verontwaardiging"; "Mijn leeftijd raakt misschien eindelijk afgesteld op mijn aard". Het lijkt misschien wat wereldvreemd en vergezocht, maar Ingrid Vander Vekens 'Zestig. Een dagboek' herinnert mij aan Somerset Maughams 'The summing up', 'Strickly persopnal', 'A writer's notebook': zij analyseert zichzelf als mens en als schrijfster via meesterlijke korte frasering, koel analytisch, soms ironiserend. In schijnbaar simpele taal beschrijft Vander Veken de mensen, hun sterke karaktertrekken, hun zwakheden en hun (verborgen?) drijfveren. In de sfeertekening m.n. van haar 'Klein Buitenland', maar ook van Bali en Belgrado is zij bijzonder sterk. Zij heeft het ook niet afgeleerd om voor flitsende dialogen te zorgen, vooral met kinderen. Het boek is schitterend uitgegeven: formaat, gebonden band en voor- en achterplat lijken op een echt dagboek met een soort etiket dat er schijnbaar achteloos is opgekleefd.

John RIJPENS

Ingrid Vander Veken, Zestig. Een dagboek. Uitg. Meulenhoff/Manteau, 2009; 336 blz.; 22,50 euro.

*Ingrid Vander Veken
schreef haar rimpelboek*

De 'Partij voor Gerechtigheid en Ontwikkeling', de AKP, is het noorden, en ei zo na ook het westen kwijt. De plaatselijke verkiezingen van 29 maart in Turkije zijn helemaal anders uitgedraaid dan president Gül en premier Erdogan zich hadden voorgesteld. In plaats van zijn posities te verstevigen, na de eclatante parlementaire verkiezingsoverwinning van twee jaar geleden, doemt onmiskenbaar de verbrokkeling op.

Turkije in verwarring

De AKP had jarenlang, toen het goed ging met de economische groei, alle misnoegde geledingen van de maatschappij kunnen sussen of aan zich binden door een gulle politiek van tegemoetkomingen. De verleiding is nu groot te speculeren op een teruggang van de islamisering in Turkije. Deels is dat juist: de republikeinse partij CHP, die waakt over de erfenis van Kemal Atatürk, kon zich in het modernere westen duidelijk versterken, ook al pakte het nipt naast de burgemeestersjerp in Ankara en Istanboel. AKP verloor niettemin twaalf steden, zoals Siirt waar Erdogans vrouw-met-de-sluier Emine vandaan komt. Maar verlost van de drukkende legerschaduw, heeft de CHP een tweede, sekuliere adem gevonden. Het leger had al vergeefs gegokt op de uitschakeling van Gül, toen die van buitenlandminister tot president gepromoveerd werd. Bijna haalde het leger wel zijn slag thuis toen het de AKP bij wet wou laten verbieden omdat het de grondvesten van de Turkse samenleving aan zou tasten, en de invoering van de sjaria zou nastreven. Het Grondwettelijk Hof verwierp die aanklacht maar nipt vorige zomer. Zes rechters van de elf wilden een verbod, er waren er zeven nodig. Wel verloor de partij de helft van haar subsidies. Toch is de positionering van Turkije nu onduidelijker dan tevoren. Uiterst rechts (MHP) en radikaal conservatief (de islamitische Weldadigheidspartij) deden het goed, terwijl de linkse DSP klappen kreeg – voorzitter Zeki Sezer heeft meteen zijn ontslag ingediend. In de paradoxale toestand dat de 'gematigde islamieten' van AKP meer deden voor de toetreding tot de Europese Unie dan de CHP, is het nu zeer de vraag of de noodzakelijke hervormingen wel doorgang

kunnen vinden. Totnogtoe heeft de EU nog maar tien hoofdstukken van overleg geopend, eentje maar is ook afgesloten. Er zijn 35 hoofdstukken die een kandidaat-lidstaat moeten voorbereiden om het *acquis communautaire*, het geheel van Europese rechtsregels, in zijn geheel te doen overnemen. Acht hoofdstukken blijven onaangeroerd zolang Turkije niet sneller evolueert op het vlak van de mensenrechten, sociale rechten, en persvrijheid. En vooral: zolang Turkije de zaak Cyprus niet tot een bevredigende oplossing brengt. Tegen het einde van dit jaar moet Turkije Cyprische schepen en vliegtuigen vrij laten landen in zijn havens en luchthavens, anders komt er een breuk. De wil bij de twee gemeenschappen op Cyprus is er. De bal ligt dus in het kamp van Erdogan.

Die moet nu proberen water en vuur te verzoenen: de harde (leger-) nationalist en zijn ongeduldige islamitische achterban, de handelaars en de toeristen, het zakenleven en de plattelandsbevolking, de godsdiensten en de volkeren. Een Gordiaanse knoop, die hij niet zomaar kan doorhakken. Hij probeerde het wel in Straatsburg en Baden-Baden op de NAVO-Top. Daar lag Turkije dwars om de Deen Anders Fogh Rasmussen tot secretaris-generaal van de NAVO te benoemen (de NAVO die voor het eerst groter is dan de EU overigens). Maar de gehaaide *kingmaker* Obama verrichtte met wat loven en bieden wonderen: geen woord over de Mohammedcartoonrel, want vrijheid van meningsuiting gaat voor verontwaardiging. Maar Turkije kreeg wat te grabbelen: drie hoge NAVO-posten, waaronder die van adjunct-secretaris-generaal; een kritische

aanpak van de Koerdische tv-zender Roj; een plaatsvervangend postje in het Europees Defensie-Agenstcahp (EDA); en wellicht ook het openlijk pleidooi van Obama in Praag op de top EU-VS om Turkije snel toe te laten als "gebaar naar de moslimlanden".

Het mocht niet baten. Nijdiger dan ooit verzette het tweespan Frankrijk-Duitsland zich tegen lidmaatschap van Turkije. "Europa zal dat wel beslissen, niet de Amerikanen", beet Sarkozy de vergdering toe. Zelfs de Franse minister van BZ Kouchner is nu overgestapt naar het neekamp, hij vond de chantage van Turkije op de NAVO-Top al te grof. Dat is dan weer een klap voor Erdogan, die dringend nood heeft aan economische steun. Het Westen wil wel meehelpen aan de zuidelijke Nabuccopiiplijn voor gas en olie, maar dringt ook aan op stringente IMF-voorwaarden. Een eerste hulpplan is door Turkije verontwaardigd afgewezen. Begrijpelijk, want de werkloosheid zou nog toenemen, en die is al omhoog geschoten naar 14 %. Erger, het Turkse pond blijft inzakken tegenover de euro, het BBP krimpt angstwekkend, in februari liep de industriële productie met 24 % achteruit – al voor de zevende achtereenvolgende maand. Sinds de stichting van de AKP in 2001 is ze alleen over rozen gegaan. Nu beginnen de scheuren zichtbaar te worden. Ze blijft wegen op het beleid met 39 % van de stemmen. Maar het is duidelijk dat de oppositie de rug heeft gerecht, en kansen ziet om het tij te keren. Het zal al een goeie sjacheraar moeten zijn, die de Turkse zaak op koers houdt.

Lukas DE VOS

Waarom de weg van de schone auto versperren?

De files slepen al vele jaren aan. Ze worden almaar langer. Een oplossing lijkt niet meteen in zicht. In plaats daarvan wordt elke fileganger een schuldgevoel aangepraat. Klagen over de file hoort niet meer want "Het is je eigen schuld dat je in de file staat, want je moet maar niet met de auto rijden."

'Wetenschappelijke studies' werden aangehaald om te bewijzen dat de file maar kan opgelost worden indien meer mensen het collectief vervoer nemen. Studies die het tegendeel beweerden, werden getraakteerd op boe-geroep. Sindsdien investeert de overheid verhoudingsgewijs veel meer in collectief vervoer dan in individueel vervoer. Zelfs voor de fiets, dat ook een individueel vervoersmiddel is, is er nog steeds onvoldoende plaats in de grote steden. De bussen zijn comfortabeler geworden. Er zijn meer busroutes. Trams rijden in eigen bedding. Busbanen alom.

Rondjes rijden

Deels met succes: het aantal busrijders neemt toe. Maar, toch blijven veel mensen met de auto rijden. En telkens moeten ze zich voor die keuze verantwoorden. Het investeren in openbaar vervoer brengt menig autorijder er nog niet toe de bus te nemen. Daarom wordt het autovervoer sinds enkele jaren onverdoken gehinderd. Waar vroeger een parkeerplaats was, staat nu een paaltje. *Sans unics* laten je rondjes rijden. Rijvakken verdwijnen. Maar ook die aanpak bleek onvoldoende om de autobestuurder te overtuigen het over een andere boeg te gooien.

De overheid maakt dus al jaren een duidelijke keuze. Ze denkt dus al jaren te weten wat goed is voor jou en mij. En hoewel er voor de metrolijnen in de stad nog heel wat marge is voor uitbreiding, bereiken we stilaan het verzadigingspunt voor het bus- en tramvervoer. En toch staan we allen samen steeds meer stil. Economen beweren dat de file de maatschappij veel geld kost. Maar wie is dat 'de maatschappij?'. "So what. Ik beslis toch zelf of ik in de file wil staan. Het is toch mijn tijd die ik eraan verlies" is misschien de gedachte van de hardleerse autobestuurder.

Om de hardnekkige afhankelijkheid van de auto te wijzigen wordt autobestuurders sinds een paar jaar een nieuw schuldgevoel aangepraat 'je vervuult onze omgeving met je auto en daardoor krijgen mensen astma en gaan dieren en planten dood'.

Wat kan je daarop zeggen? Wie wil verantwoordelijk zijn voor het einde van onze planeet?

Boeman

Maar, wat als die auto's nu geen CO2 meer uitstoten? Smart lanceert dit jaar nog een elektrische wagen. Mini volgt in 2010. Het is niet ondenkbaar dat elk automerk over een paar jaar een elektrische versie heeft. Zonder CO2 uitstoot. Geen lawaaierige motor. Weg fijne stofdeeltjes. Is die elektrische wagen dan ook een boeman? Moet die ook gebannen worden zoals ons huidige voertuig? Waarom zouden we bussen en trams voorrang geven op een auto, indien de auto geen vuile gassen uitstoot? Waarom zou het individuele vervoermiddel moeten wijken voor het collectieve? Zal de uitdaging dan aangegaan worden om het werkelijke probleem van de file aan te pakken? Of zal men zich blijven verstoppen achter drogredenen? In vergelijking met de introductie van de wagen leven we met meer mensen samen op een kleine oppervlakte en zijn we allen veel beweeglijker. Wil de overheid onze bewegingsvrijheid beperken of de vrije loop laten?

De overheid moet er voor zorgen dat er een echte keuzevrijheid is. Dat er dus veilige verhoogde fietspaden zijn, dat er brede voetpaden zijn, dat er tunnels zijn met voldoende rijstroken voor de wagens en voldoende tunnels voor de metro. Meer mensen op een kleine oppervlakte noopt een goed management van de beschikbare ruimte. De heraanleg van de steden moet leefbaarheid en keuzevrijheid centraal stellen. De keuze om te bewegen is eveneens een individuele beslissing. Een overheid die kiest wie wel en wie niet mag bewegen, is niet rechtvaardig. Deze opties gaan echter uit van een belangrijk liberaal principe: bewegingsvrijheid en keuzevrijheid voor eenieder.

